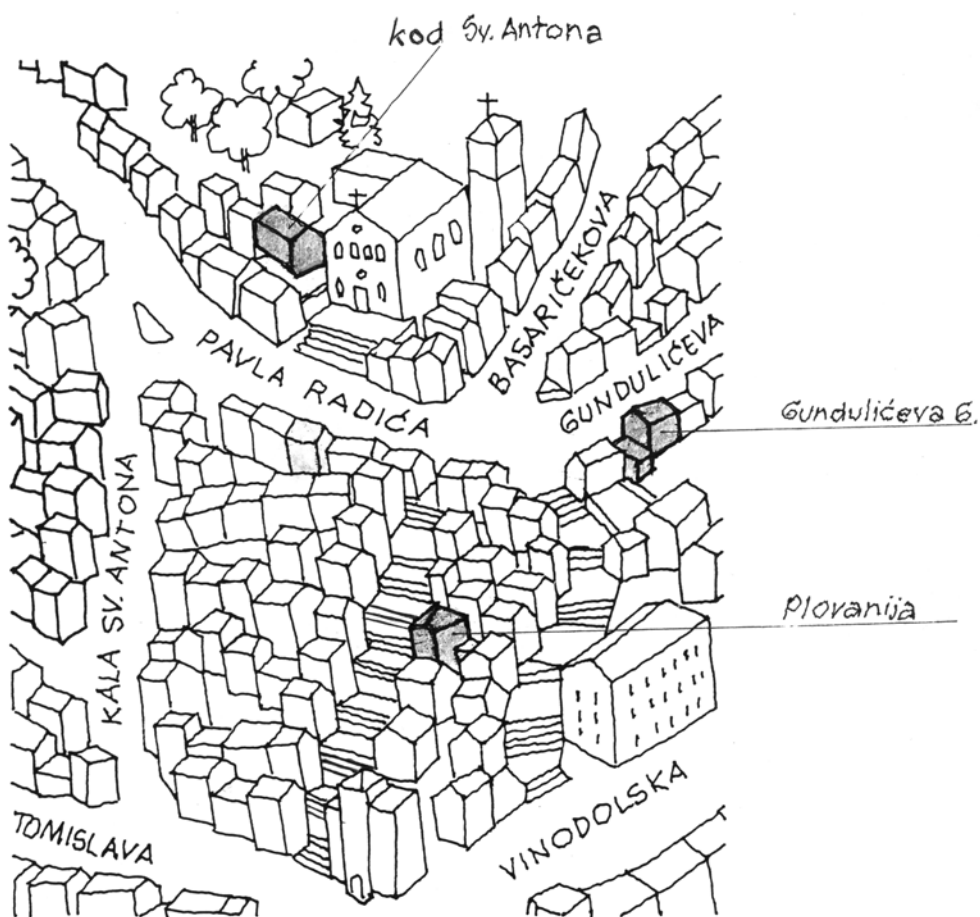

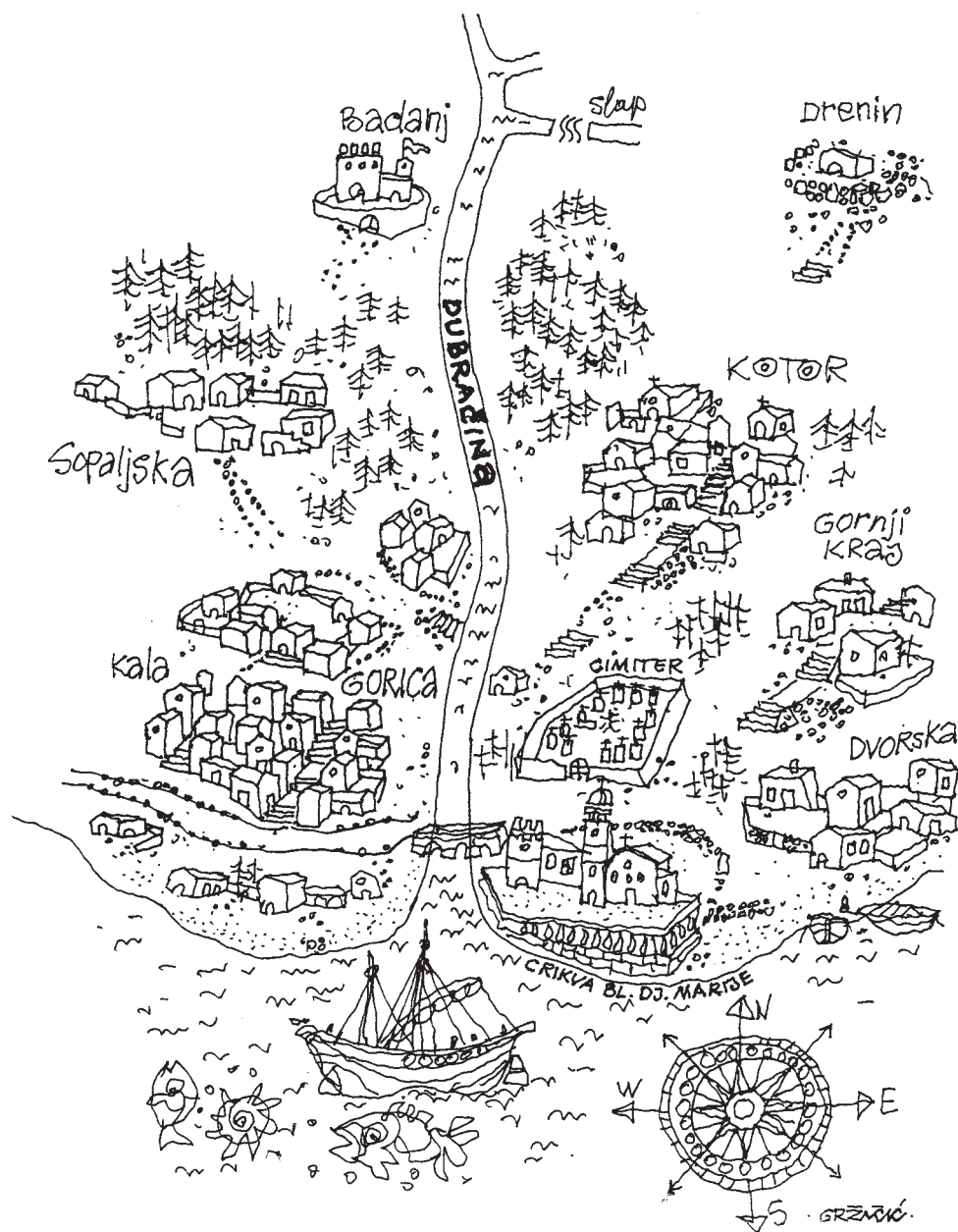
Zdravko Gržić

GRADITELJSKO NASLIJEĐE CRIKVENICE (ARHITEKTONSKI PRIKAZ)*

Za grafički prikaz tipičnog narodnog graditeljstva u Crikvenici obrađena su tri objekta u staroj jezgri grada zvanog **Gorica**.

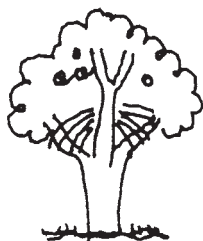
* Komentar vidjeti u prethodnom članku – napomena gl. urednika.

POVIJESNI RAZVOJ STANOVANJA ČOVJEKA

- ~ Život traje približno 2 milijarde godina
- ~ Čovjek postoji zadnjih 6 milijuna godina
- ~ Oblici koje je proizveo obuhvaćaju 60.000 godina
- ~ Povijest traje tek 6.000 godina

Čovjek je najprije živio u šumi, gdje je našao zaklonište u gustom drveću ili grmlju.

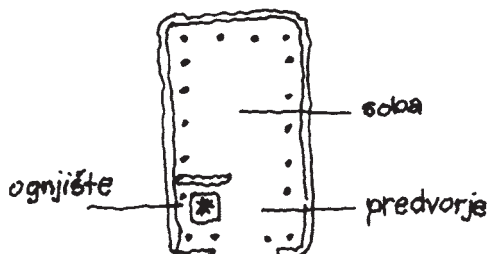
- Klimatske prilike primorale su ga da se spasa u špilje

- u toplijim razdobljima gradi šator

- Mezolitska kuća

ovaj tip nastambe živi još i danas (Švedska - Jemtland)

Iz ovog oblika razvija se moderna kuća.

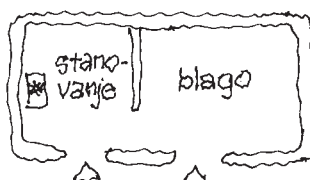
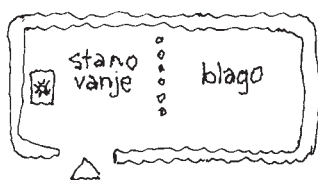
Razvijeni - kultivirani oblik

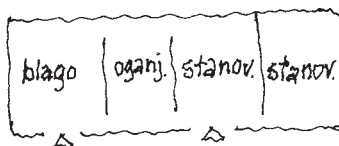
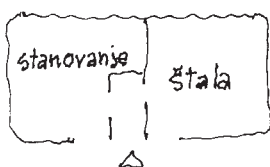
materijal:

drvo u brdima
opeka u ravninama
kamen u kršu

Slijedeća faza razvoja

U drugim civilizacijama, odnosno krajevima, prostorna dispozicija razvijala se je horizontalno

Kod nas, uslijed nagnutog, kosog terena, izgradnja je krenula u visinu, odnosno etaže.

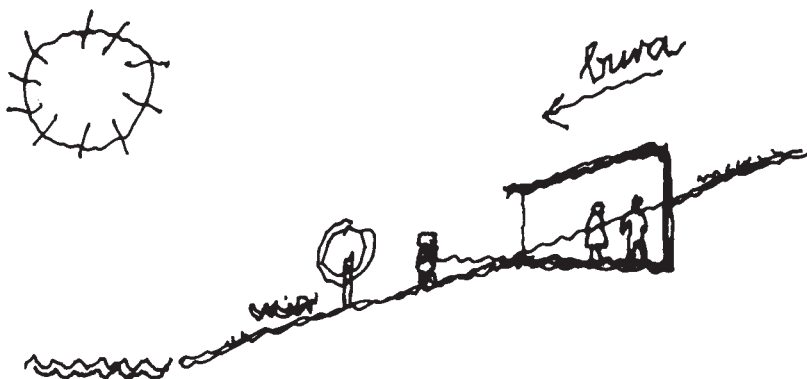
Tako je stanovanje - spavanje preselilo na kat, a kuhinja - boravak i blago ostali su u prizemlju.

POVIJESNI RAZVOJ ETAPNE GRADNJE

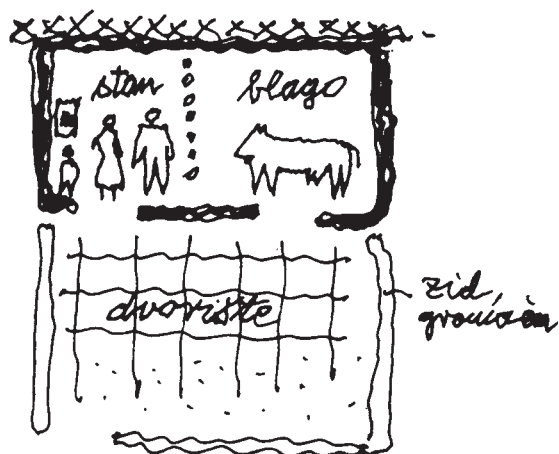
karakteristični tip izgradnje dirigira prirodni
reljef – nagib terena prema moru i suncu

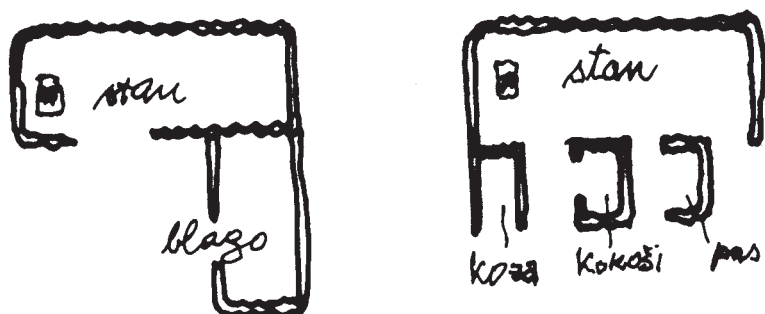
u pravilu, u I. fazi kuće su prizemnice

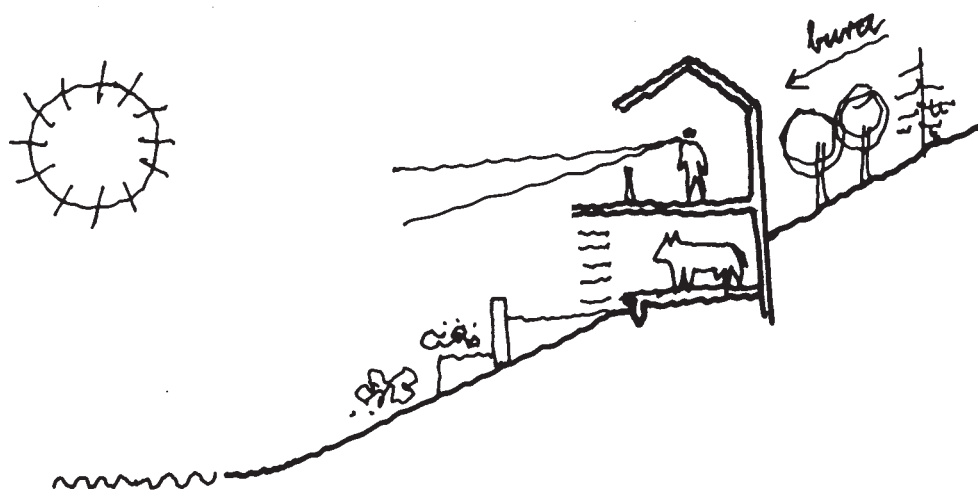
tlocrtna dispozicija
prvobitno je vrlo jedno-
stavna, jednodijelna.
zajedničko obitavalište
čovjeka i blaga zbog
topline i čuvanja.

II. faza izgradnje je još uvijek prizemnica, ali pojavljuje se dogradnja prostora za blago: koze, kokoši itd.

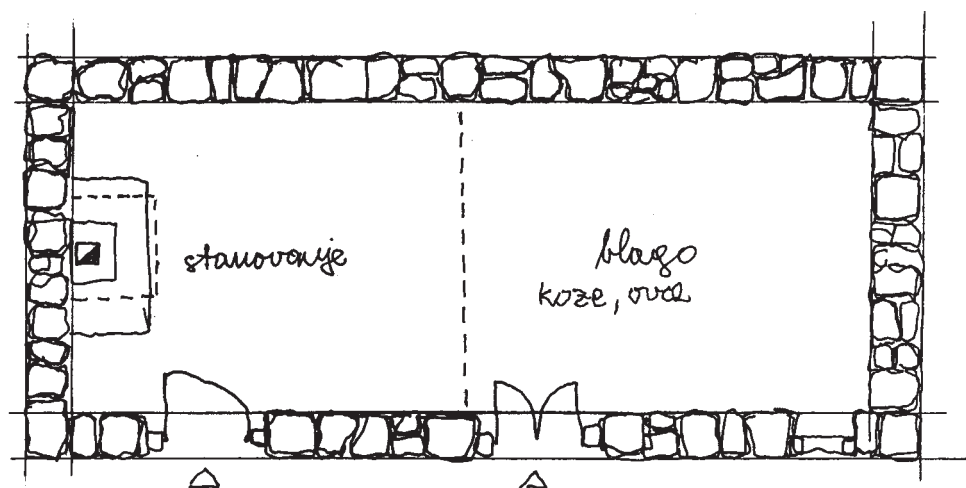
U III. fazi izgradnje pojavljuje se etaža – kat na kome je stanovanje, a prizemlje ostaje za blago i spremište.

Prilaz na kat je u većini primjera vanjskim stubištem koje formira terasu – balaturu.

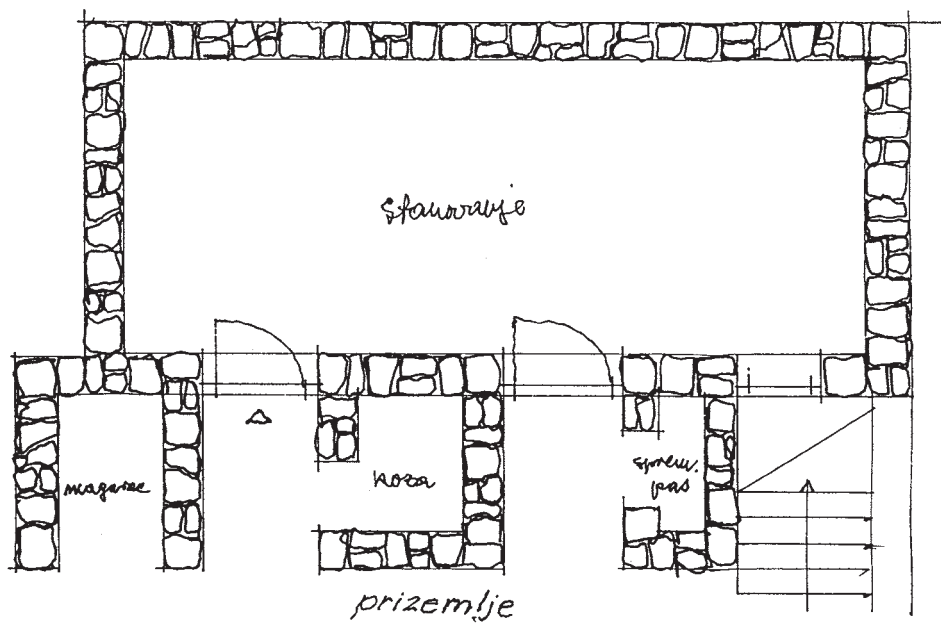

U nastavku prikazane su tri kuće u karakterističnim fazama izgradnje.

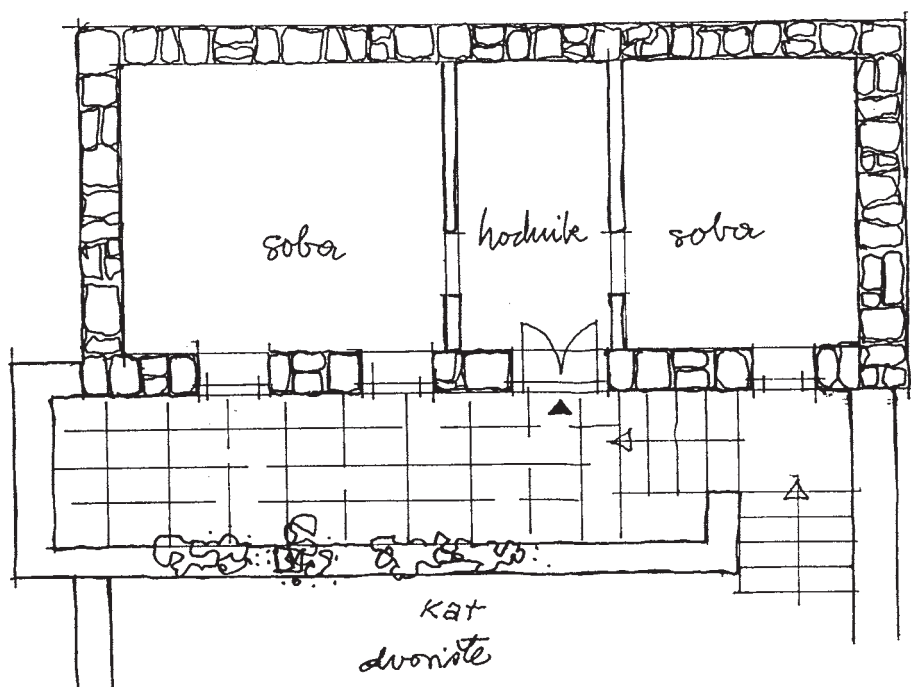

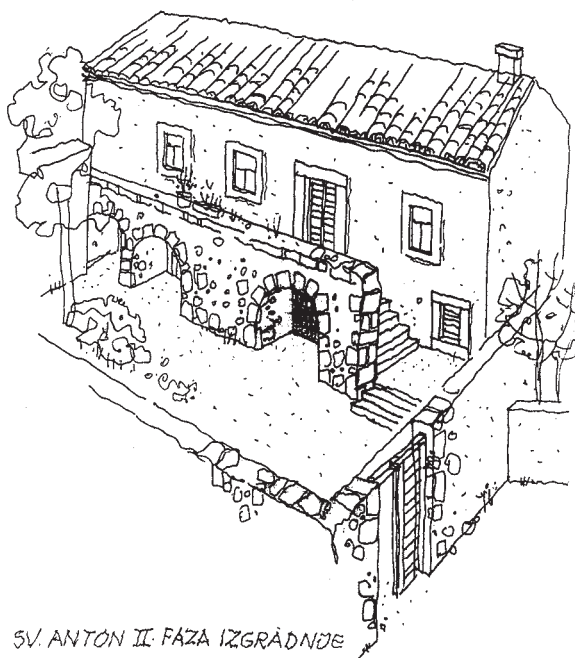
SV. ANTON I. FAZA IZGRADNJE

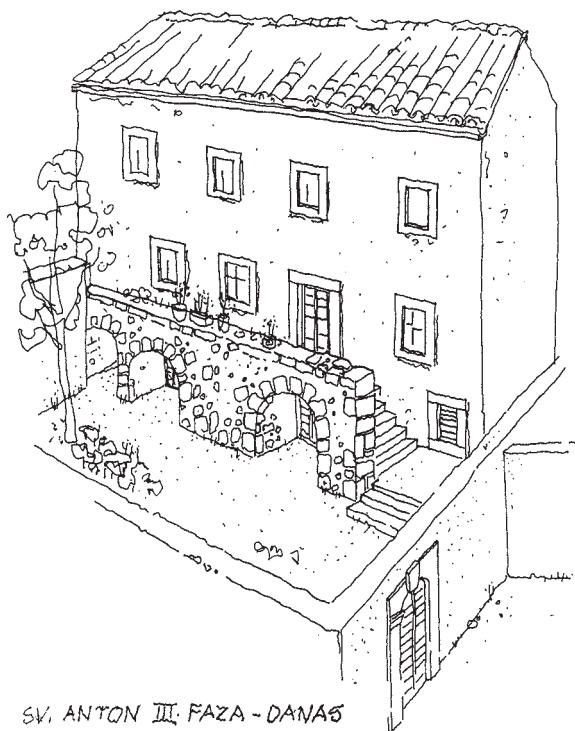

SV. ANTON II. FAZA IZGRADNJE

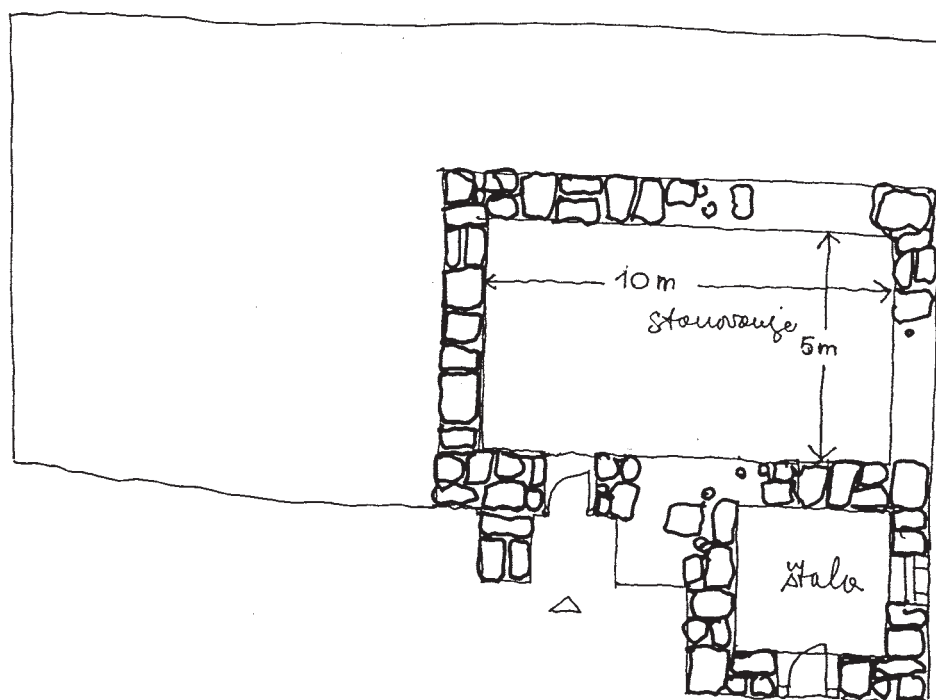
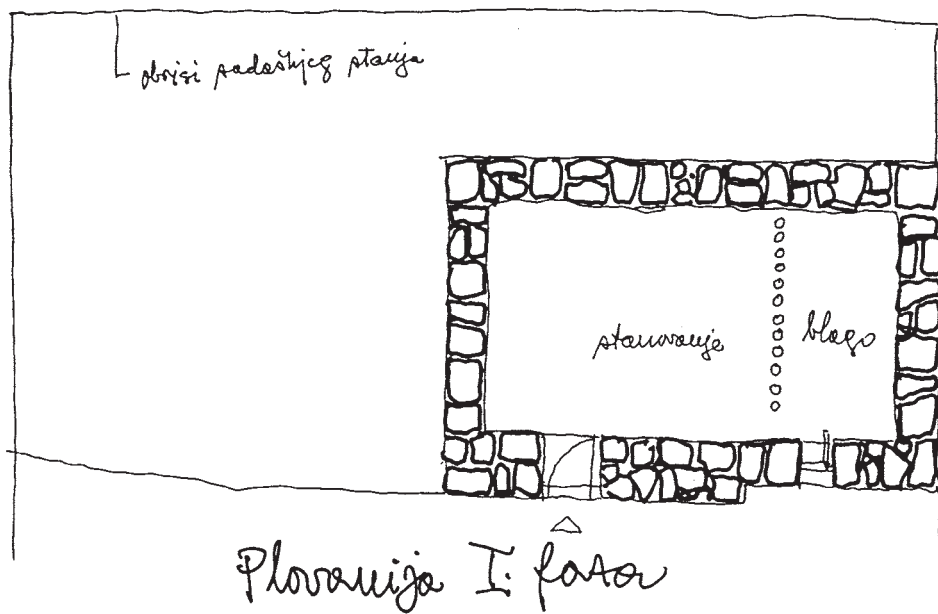

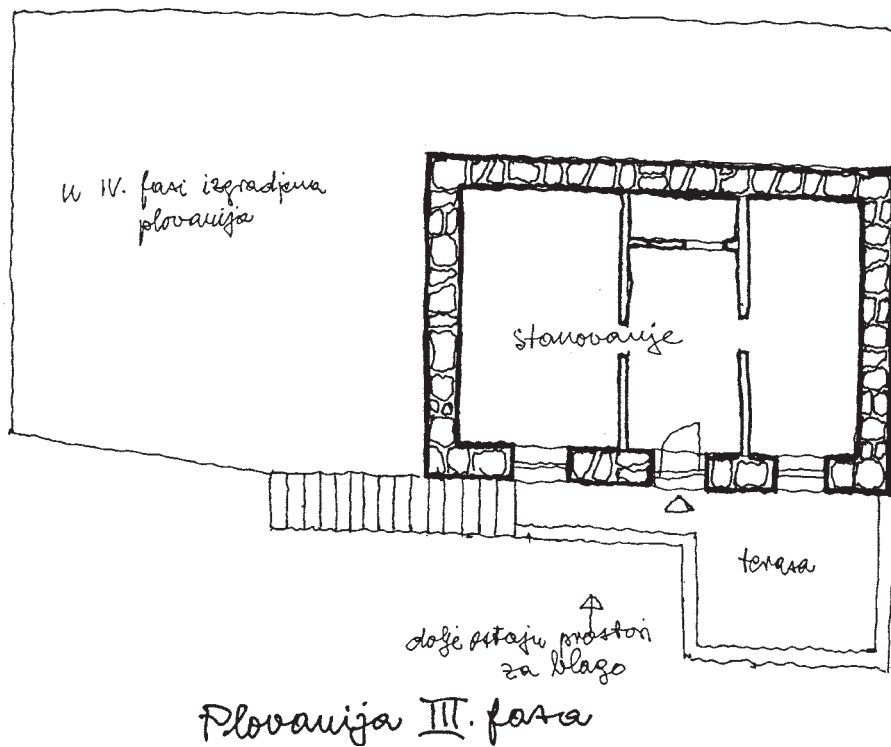

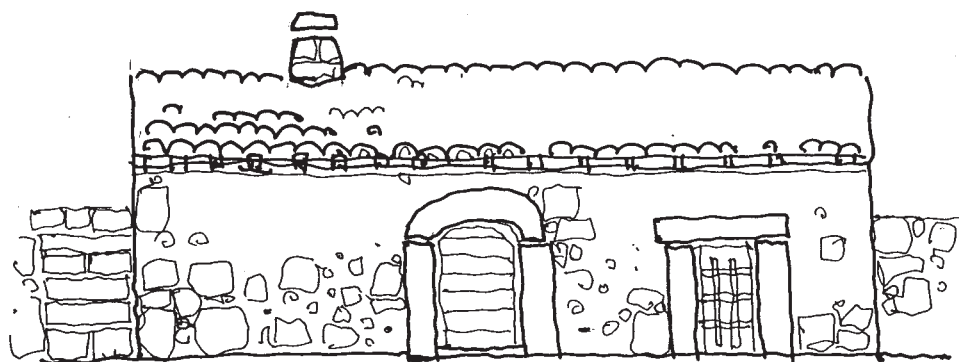
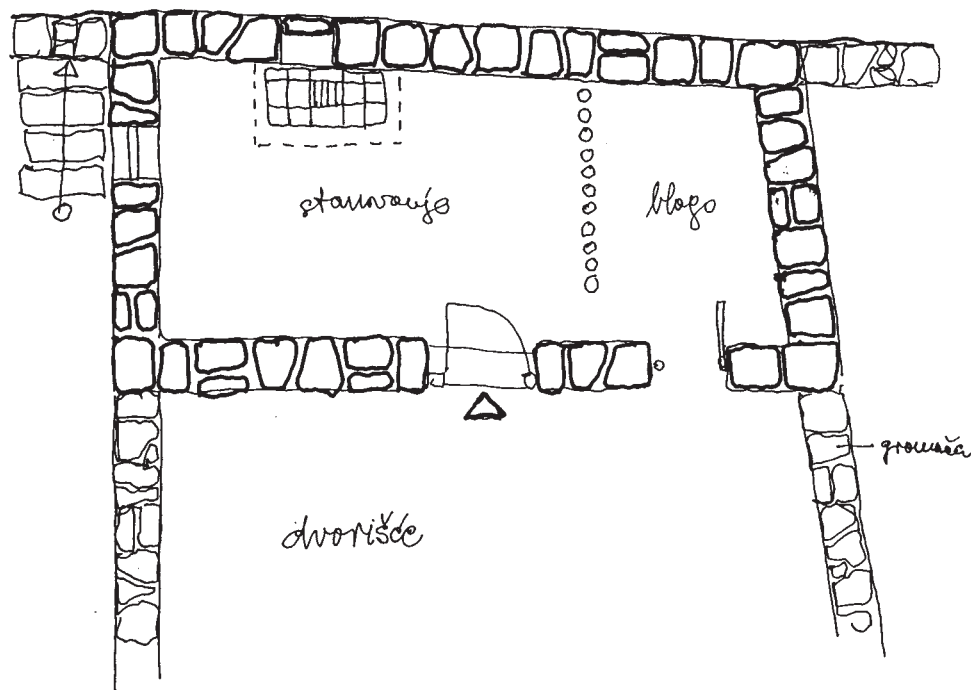
SV. ANTON II. FAZA IZGRADNJE

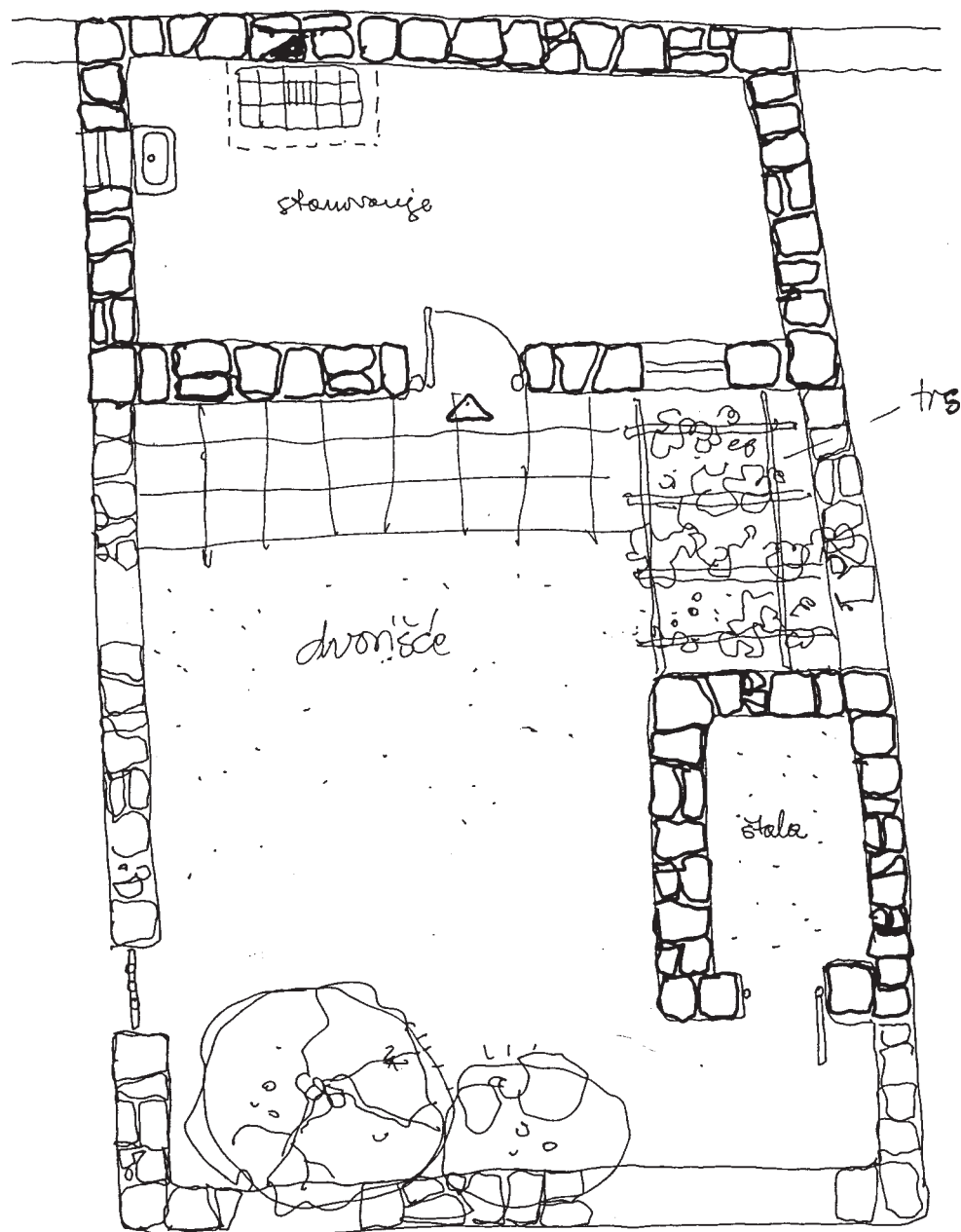
SV. ANTON III. FAZA - DANAŠ

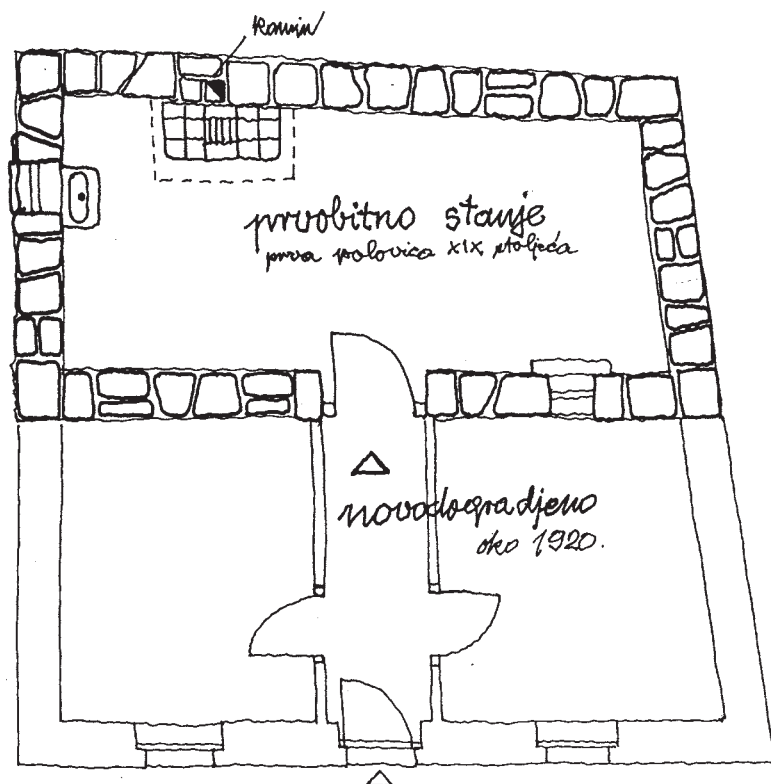

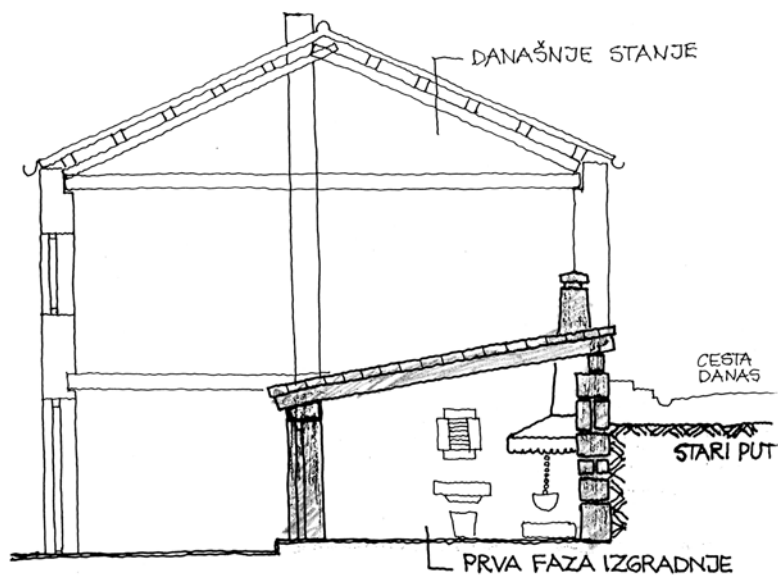
Gundulićeva 6. I. faza izgradnje

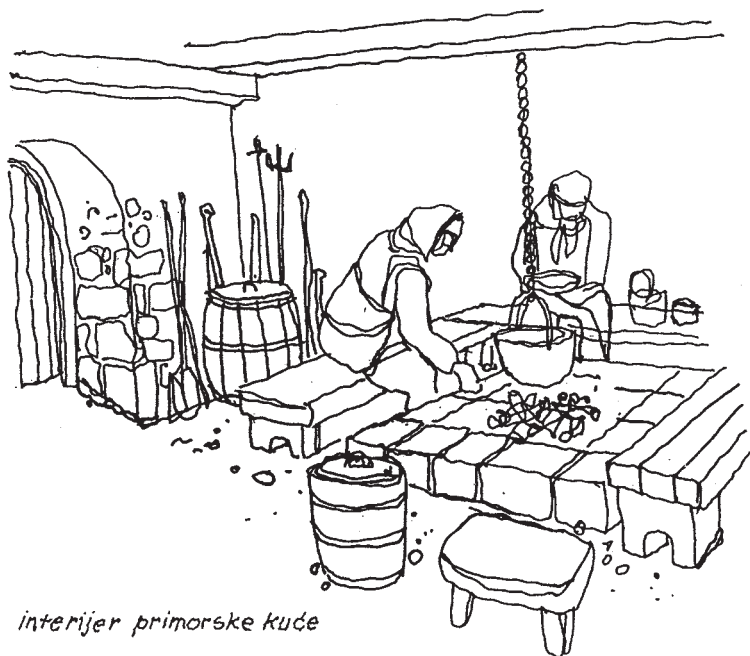

Gundulićeva 6. II. faza izgradnje

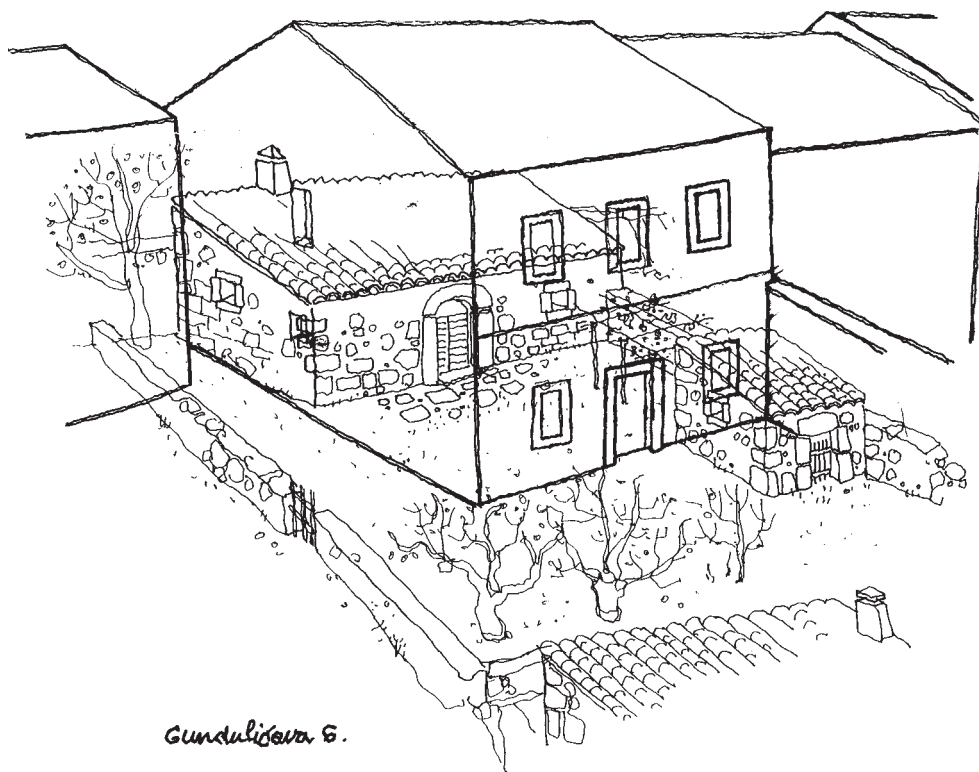

Gundulićeva 6.

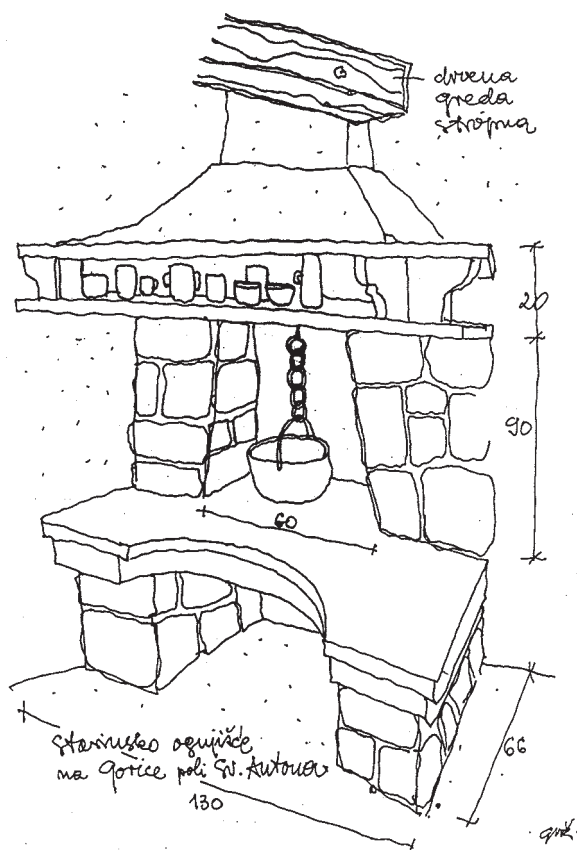

interijer primorske kuće

Gundulićeva 6.

Na tri stambena objekta u staroj jezgri Crikvenice autor je prikazao karakteristične elemente narodnog graditeljstva. Arhitektonskim crtežima u jasnoj grafičkoj tehnici ispričana je priča o stanovanju na tipičnom primorskom krajoliku. Ovi su prostori nastali kao rezultat prirode, uvjeta podneblja, zanimanja i načina života i materijalnih mogućnosti naših nonića. Faze gradnje i tlocrtne, prostorne dispozicije prate razvoj graditeljstva prema povijesnom putu čovjeka kroz vjekove. Ovakvi objekti sve više nestaju pred novom arhitekturom koja, nažalost, ne poštuje određene prirodne uvjete, ne uklapa se u pejzaž i prirodu, nego donosi nove oblike strane ovome kraju.

Literatura:

prof. Z. Strižić: Arhitektonsko projektiranje, 1952.

Paul Wolf: Wohnung und Siedlung

G. H. Riviere: Formes et fonctions rurales

Rudolf Schlick: Razvoj života